

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRAS

Į S A K Y M A S
DĖL ĮSTATYMŲ KONCEPCIJŲ RENGIMO METODIKOS PATVIRTINIMO

2001 m. gruodžio 29 d. Nr. 277

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-2004 metų programos įgyvendinimo priemonėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. 1196 (Žin., 2001, Nr. [86-3015](#)),

T v i r t i n u Įstatymų koncepcijų rengimo metodiką (pridedama).

TEISINGUMO MINISTRAS

VYTAUTAS MARKEVIČIUS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro
2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 277

ĮSTATYMŲ KONCEPCIJŲ RENGIMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Įstatymų koncepcijų rengimo metodika (toliau – Metodika) parengta remiantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymu (Žin., 1995, Nr. [41-991](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymu (Žin., 1994, Nr. [43-772](#); 1998, Nr. [41-1131](#); toliau – Vyriausybės įstatymas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 (Žin., 1994, Nr. [63-1238](#); 1999, Nr. [92-2693](#), toliau – Vyriausybės darbo reglamentas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-2004 metų programa, taip pat Lietuvos teisės tradicijomis, užsienio valstybių teisėkūros praktika, mokslininkų pasiūlymais.

2. Metodikos tikslas – nustatyti vienodus įstatymų koncepcijų formos, turinio, struktūros, rengimo reikalavimus.

Metodikoje vartojamos sąvokos:

Įstatymas – Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Seimo Statuto nustatyta tvarka išleistas aukščiausiąją teisinę galią turintis teisės norminis aktas.

Įstatymo koncepcija – teisės aktas, įtvirtinantis numatomo parengti įstatymo pagrindinius teisinio reguliavimo principus, nuostatas ir struktūrą, kuriuo turi remtis įstatymo projekto rengėjas (toliau – Koncepcija).

II. KONCEPCIJOS TEISINĖ GALIA

3. Koncepcijos rengiamos:

3.1. Kai numatoma parengti naują įstatymą, įtvirtinantį iki šiol neegzistavusį tam tikrų visuomeninių santykių teisinį reguliavimą.

3.2. Kai iš esmės keičiamas esamas/egzistuojantis teisinis reguliavimas ir numatoma parengti naują įstatymo redakciją.

3.3. Kai numatoma parengti naują įstatymą, apimantį kelių ministrų valdymo sritis (Vyriausybės darbo reglamento 127 punktą).

4. Koncepcijos tvirtinamos Vyriausybės nutarimu (Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

5. Vyriausybės nutarimu patvirtinta koncepcija turi būti skelbiama „Valstybės žiniuose“.

6. Vyriausybės nutarimu patvirtinta koncepcija turi remtis įstatymo projekto rengėjas.

III. KONCEPCIJOS STRUKTŪRA IR TURINYS

7. Koncepcija turi būti nuosekli, vientisa, logiška, turinti aiškią struktūrą.

8. Koncepcijos struktūriniai elementai yra skirsniai, punktai, jų pastraipos ir punktų papunkčiai.

9. Koncepcijoje turi būti tokie skirsniai:

9.1. Teisinis koncepcijos rengimo pagrindas.

Būtina nurodyti, kokiais teisės norminiais aktais remiamasi rengiant koncepciją. Pavyzdžiui, „Koncepcija parengta remiantis Teisės derinimo 2001 metų priemonių planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 22 d. nutarimu Nr. 192 „Dėl Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (Nacionalinė *Acquis* priėmimo programa) teisės derinimo priemonių ir *Acquis* įgyvendinimo priemonių 2001 metų planų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos

Seimo patvirtinta strategija“, „vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planą“.

9.2. Įstatymo reguliavimo dalyko ir tikslų bendroji charakteristika.

Apibrėžiami visuomeniniai santykiai, kurie pateks į numatomo parengti įstatymo reguliavimo sritį, taip pat nurodoma, ko siekiama tokiu teisiniu reguliavimu. Būtina atsakyti į klausimą, ar pasirinkta tinkama visuomeninių santykių reguliavimo priemonė, t. y. ar tikrai būtinas įstatymas, o gal reikia poįstatyminio teisės akto (pavyzdžiui, Vyriausybės nutarimo), kito teisės akto.

Įstatymų ir poįstatyminių valdymo aktų reguliavimo ribos priklauso nuo daugelio veiksnių – teisės tradicijų, visuomenės politinės ir teisinės kultūros lygio, tačiau tiek teisės teorijos, tiek įstatymų leidybos praktikos požiūriu tam tikri visuomenės prioritetiniai dalykai turi būti reguliuojami tik įstatymais. Demokratinėje visuomenėje prioritetas teikiamas žmogui, todėl viskas, kas susiję su pagrindinėmis žmogaus teisėmis ir laisvėmis, reguliuojama įstatymais. Tai ir žmogaus teisių bei laisvių patvirtinimas, ir jų turinio apibrėžimas, apsaugos bei gynimo teisinės garantijos, ir leistinas jų apribojimas. Be to, įstatymais turi būti reguliuojama Respublikos Prezidento, Seimo narių, savivaldybių tarybų narių rinkimų tvarka, referendumų organizavimas, įstatymų leidžiamosios, vykdomosios ir teisminės valdžios pagrindiniai veiklos principai, tarptautinių sutarčių rengimo, jų ratifikavimo ir denonsavimo tvarka, teisiniai valstybės ekonominio ir socialinio vystymosi pagrindai ir kiti svarbiausi ir stabiliausi visuomeniniai santykiai.

9.3. Kitų teisės aktų, reguliuojančių tą pačią visuomeninių santykių sritį, charakteristika.

Apžvelgiami ir įvertinami įstatymai ir poįstatyminiai teisės aktai, kuriuose įtvirtintas panašių ar analogiškų visuomeninių santykių teisinis reguliavimas. Turi būti pateiktas kritinis minėtų teisės aktų įvertinimas. Pavyzdžiui, „šiuo metu atskiras šilumos ūkio veiklos kryptis reglamentuoja Energetikos įstatymas (Žin., 1995, Nr. [32-743](#)), Specialiosios paskirties akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ reorganizavimo bei šilumos ūkio ir jo valdymo perdavimo savivaldybėms įstatymas (Žin., 1997, Nr. [33-814](#)), Daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. 56-1639), Vietos savivaldos įstatymas (Žin., 2000, Nr. [91-2832](#)), Teritorijų planavimo įstatymą (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#)) ir kitais teisės aktais. Tačiau šie teisės aktai šilumos ūkio veiklą reglamentuoja fragmentiškai. Kai kurios šilumos ūkio sritys reguliuojamos detaliau, pavyzdžiui, kainodara, kitos praktiškai nereguluojamos, pavyzdžiui, šilumos tiekimo nutraukimas, investicijos, strateginis planavimas ar šilumos ūkio ilgalaikė nuoma. Nėra pakankamos valstybinės ir savivaldybių politikos centralizuoto šilumos tiekimo perspektyvos klausimu, jo konkurencija su decentralizuotu tiekimu iki šiol nebuvo analizuojama ekonominių argumentų pagrindu“ (Lietuvos Respublikos šilumos įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. rugsėjo 26 d.).

Koncepcijos rengėjai turi įvertinti būsimo įstatymo vietą ne tik konkrečiame teisės institute, teisės pošakyje ar teisės šakoje, bet ir visoje teisės sistemoje bei įstatymų leidybos sistemoje.

9.4. Keičiamų ar panaikinamų teisės normų neefektyvumo analizė.

Koncepcijos rengėjai turi nurodyti, kokios teisės normos turi būti pakeistos ir/arba panaikintos bei pateikti detalią ir argumentuotą šių teisės normų neefektyvumo analizę. Teisės normos efektyvumą apibūdina teisinis ir socialinis kriterijai. Teisinis efektyvumo kriterijus reiškia teisinių santykių subjektų elgesio atitiktį teisės normoje įtvirtintiems reikalavimams, o socialinis – nustatytu teisiniu reguliavimu užtikrinamų socialinių tikslų pasiekimą. Pavyzdžiui, „kremavimo rezultatas yra materialus, todėl kremavimo santykiai yra rangos santykiai. Tačiau juos reglamentuojantis [...] naujas Civilinis kodeksas nėra pakankamas, nes reguliuoja tik užsakovo-rangovo sutartinius santykius, o jų santykius su trečiaisiais asmenimis reguliuoja tik blanketiniu būdu: „viešajai tvarkai ar gerai moralei prieštaraujantis sandoris yra niekinis ir negalioja“, „įstatymai gali numatyti atvejus, kai tam tikrų rūšių darbai gali būti atliekami tik turint įstatymų nustatyta tvarka išduotą leidimą (licenciją)“, „darbų kokybė privalo atitikti rangos sutarties sąlygas, įprastai tokios rūšies darbams keliamus reikalavimus“, „jeigu įstatymas ar rangos sutartis nustato atliekamų darbų privalomus reikalavimus, rangovas privalo tų reikalavimų laikytis“. Kitų įstatymų, reguliuojančių nagrinėjamą objektą, nėra, todėl tikslo negalima pasiekti galiojančių įstatymų

tobulinimu“ (Lietuvos Respublikos kremavimo įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. gegužės 2 d.).

Rengėjas gali remtis įvairių mokslininkų išvadomis, mokslinių konferencijų priimtomis rezoliucijomis ir kt.

9.5. Užsienio valstybių teisėkūros apžvalga.

Koncepcijoje turi būti pateikta užsienio valstybių patirtis reguliuojant analogiškus visuomeninius santykius. Svarbu nurodyti ne tik pozityvius, bet ir negatyvius teisinio reguliavimo įvairiose valstybėse aspektus. Esant galimybei, turėtų būti pateikta ir užsienio valstybių teisės aktų taikymo praktika. Pavyzdžiui, „Vokietijoje, Danijoje šilumos ūkio srityje vyrauja detalaus reguliavimo metodas, t. y. savivaldybei įstatymu suteikta teisė priversti vartotojus prisijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos. Suomija ir Švedija taiko liberalesnį reguliavimo metodą: vartotojas nėra verčiamas prisijungti prie centralizuotos šilumos tiekimo sistemos, išskyrus naujus rajonus, į kuriuos persikeliantis vartotojas paprastai turi priimti šiam rajonui nustatytas sąlygas“ (Lietuvos Respublikos šilumos įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. rugsėjo 26 d.).

9.6. Tarptautinės teisės, ES teisės normų ir principų analizė.

Koncepcijos rengėjas turi išanalizuoti vadovaujančias idėjas, kurios vyrauja tarptautinėje ir Europos Sąjungos teisėje reguliuojant konkrečius visuomeninius santykius. Pavyzdžiui, „Europos Bendrijos steigimo sutarties 158 straipsnyje numatoma, kad siekiant harmoningos Bendrijos plėtros, Bendrija turi imtis visų veiksmų, stiprinančių ekonominę ir socialinę sanglaudą. Bendrija privalo siekti sumažinti regionų išsivystymo lygio skirtumus ir pagerinti mažiau palankias ūkininkavimui teritorijas kaimo vietovėse“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. liepos 13 d.).

Jeigu rengiama koncepcija įstatymo, susijusio su žmogaus teisėmis, turi būti atliktas svarbiausių nuostatų atitiktis Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai.

9.7. Pagrindinės nuostatos dėl visuomeninių santykių reguliavimo.

Koncepcijos rengėjai turi numatyti ir paaiškinti esminius planuojamo teisinio reguliavimo principus ir nuostatas. Pavyzdžiui, „įstatymas įtvirtins pagrindinius žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos formavimo ir įgyvendinimo principus, nustatys žemės ūkio plėtros prioritetus. [...] Bus įtvirtinta nuostata, kad kaimo plėtra vykdoma remiantis Kaimo plėtros planu, bei išdėstyti strateginiai jo tikslai (pagrindinė nuostata): sumažinti ekonominius ir socialinius skirtumus tarp regionų, gerinti kaimo demografinę situaciją, siekti tolygios kaimo plėtros ir ekonominės-ekologinės pusiausvyros, plėtoti ekologinį žemės ūkį ir pažangų, aplinką tausojantį ūkininkavimą, saugoti biologinę įvairovę ir kraštovaizdį ir kt.“ (pagrindinės nuostatos detalizavimas) (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. liepos 13 d.).

Įstatymo koncepcijos nuostatos neturi būti labai abstrakčios, deklaratyvaus pobūdžio, nes vėlesnis jų detalizavimas įstatyme gali būti problemiškas, t. y. būsimos teisės akto rengėjams gali būti sudaroma galimybė per daug laisvai ir plačiai aiškinti koncepciją ir tuo būdu parengti teisės aktą, kuris iš esmės iškreiptų joje įtvirtintas nuostatas. Todėl rengiant įstatymo koncepcijas būtina išlaikyti balansą tarp nuostatų abstraktumo ir jų detalumo. Koncepcija negali būti nei deklaratyvių tezių rinkinys, nei detalus teisės normų rinkinys.

Koncepcijose reikia vengti tokių abstrakčių teiginių kaip, pavyzdžiui, „nustatomi patariamųjų konsultacinių komisijų, komitetų, darbo grupių sudarymo principai ir statusas“ (Naujos redakcijos Lietuvos Respublikos vyriausybės įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. spalio 15 d.). Šiuo atveju reikia įvardyti principus bei apibrėžti jų turinį, kad būsimos įstatymo projekto rengėjai turėtų veiklos orientyrus.

9.8. Galimos numatomo teisinio reguliavimo pasekmės.

Svarbu numatyti teisės akto politinį, socialinį, kultūrinį, ekonominį, finansinį, ekologinį, demografinį ir kitą galimą poveikį. Koncepcijos rengėjai turi įvertinti prognozuojamas teigiamas ir neigiamas (tiek trumpalaikes, tiek ir ilgalaikes) būsimos įstatymo projekto pasekmes, jas įvertinti ir motyvuotai pasirinkti konkretų visuomeninių santykių reguliavimo būdą, kuris padėtų mažiausiais kaštais gauti maksimalią naudą.

Koncepcijose reikėtų vengti teiginių, kad būsimas įstatymas nesukels neigiamų pasekmių. Reikia pateikti analizę galimų neigiamų pasekmių visuomeniniams santykiams, patenkantiems ne tik į numatomo parengti įstatymo reguliavimo sritį, bet ir su jais susijusių visuomeninių santykių. Pavyzdžiui, nuostatos, kad „priėmus įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymo projekte formuluojamos nuostatos, jog rinkos reguliavimo priemonės bei parama žemės ūkiui bei kaimo plėtrai turi neprieštarauti tarptautiniams įsipareigojimams. Tai būtų rimta indikacija ir pareiškimas Europos Sąjungai bei Pasaulinei prekybos organizacijai, jog Lietuva supranta savo prisiimtus įsipareigojimus“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. liepos 13 d.) iš esmės nėra informatyvios ir laikytinos tik deklaratyviais teiginiais.

Rengėjas, vertindamas teisinio reguliavimo pasekmes, galėtų remtis Europos komiteto prie Lietuvos Respublikos generalinio direktoriaus 2000 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 57 patvirtinta Norminių teisės aktų poveikio įvertinimo metodika, kuri skirta įvertinti ekonominius, turtinius santykius reguliuojančių teisės norminių aktų poveikį, taip pat kitomis metodikomis, mokslininkų ekspertiniais įvertinimais ir pan.

Teigiamai vertinamas toks pasekmių prognozavimas: „įgyvendinus įstatymą, sumažės šilumos tiekimo sąnaudos (tezė) dėl mažiausių šilumos tiekimo sąnaudų planavimo, konkurencijos tarp šilumos gamintojų, o tai pat konkurencijos tarp įmonių, teikiančių šildymo sistemų eksploatavimo paslaugas (argumentai). Savivaldybės turės tam tikrą išlaidų šilumos ūkio plėtros planams parengti. [...] Kadangi vartotojo pageidavimą atsijungti nuo šilumos tiekimo sistemos galima sulaikyti tik tam tikram laikotarpiui, šilumos tiekimo įmonės turės galimybę per keletą metų pagerinti savo darbą. Jeigu tokio pagerėjimo neįvyks, vartotojų atsijungimai padažnės ir gali įgauti masinį pobūdį. Lemiamu argumentu vartotojo pasirinkime bus šilumos kaina“ (planuojamo parengti įstatymo įtaka teisinių santykių dalyvių elgesiui) (Lietuvos Respublikos šilumos įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. rugsėjo 26 d.).

9.9. Finansinis-ekonominis pagrindimas.

Koncepcijoje būtina nurodyti, kiek preliminarieji finansinių išteklių reikės įstatymo parengimui ir jo įgyvendinimui. Taip pat turi būti nurodyti ir tų išteklių šaltiniai (valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų lėšos, nacionalinių ir tarptautinių fondų finansinė parama, Europos Sąjungos institucijų lėšos ir pan.). Jeigu planuojama įstatymo normas įgyvendinti per keletą metų – būtina nurodyti prognozuojamą kasmetinį lėšų gavimo bei panaudojimo planą. Pavyzdžiui, „žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo įgyvendinimui bus reikalingos valstybės biudžeto lėšos, todėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme kiekvienais metais specialiajai Kaimo rėmimo programai turi būti numatytas lėšų dydis, užtikrinantis bendrafinansavimą SAPARD programai ir PHARE projektams, paramą žemės ūkiui ir kaimo plėtrai bei sklandžią su ES acqius suderintą institucinę plėtrą. Skiriamų lėšų suma turėtų būti skirtinga kiekvienais metais, priklausomai nuo gamybos apimčių, SAPARD lėšų įsisavinimo bei kitų faktorių“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. liepos 13 d.).

9.10. Numatoma įstatymo struktūra.

Šiame skyriuje praktiškai turi atspindėti ne tik būsimo teisės akto struktūrinė schema, bet ir kiekvieną struktūrinį elementą detalizuojančios nuostatos. Nepakanka tik nurodyti, kad būsimas įstatymas bus sudarytas iš bendrųjų nuostatų, teisinių santykių dalyvių teisių ir pareigų, baigiamųjų nuostatų ir pan. Būtina atskleisti kiekvieno struktūrinio elemento turinį.

Bendrojoje dalyje gali būti nurodomas teisinio reguliavimo dalykas, principai, normų aiškinimo taisyklės ir kt. Baigiamosiose nuostatose gali būti nurodyta planuojami įstatymo įsigaliojimo terminai ir tvarka, įvairių teisės aktų, susijusių su įstatymu, teisinės galios klausimai, pavedimai/nurodymai kompetentingoms institucijoms dėl teisės aktų, būtinų praktiniam įstatymo įgyvendinimui, parengimo ir šių darbų terminai ir kt.

Pavyzdžiui, „Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo projektą sudaro 7 skyriai: I. Bendrosios nuostatos; II. Bendrieji apskaitos principai; III. Apskaitos organizavimas; IV. Apskaitos dokumentai ir registrai; V. Apskaitos dokumentų ir registrų saugojimas; VI. Komerčinė paslaptis ir atsakomybė; VII. Baigiamosios nuostatos.

I skyriuje nustatoma įstatymo paskirtis ir taikymas, pateikiami pagrindinių sąvokų apibrėžimai, reikalavimai apskaitos informacijai ir apskaitos tvarkymui. Numatoma, kad ūkio subjektai, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į vertybinių popierių biržos prekybos sąrašą, gali tvarkyti apskaitą pagal tarptautinius apskaitos standartus. Kiti ūkio subjektai apskaitą tvarkys pagal nacionalinius apskaitos standartus. Atsižvelgiant į Pasaulio banko rekomendacijas ir Europos Sąjungos valstybėse įprastą praktiką turėti nacionalinius apskaitos standartus, projekte numatyta rengti ir taikyti nacionalinius apskaitos standartus – bendras buhalterinės apskaitos taisyklės, atitinkančias tarptautinius apskaitos standartus ir Lietuvos Respublikos įstatymus. Labai svarbu parengti ir įteisinti nacionalinius apskaitos standartus. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-2004 metų programos įgyvendinimo priemonėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 9 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-2004 metų programos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [14-437](#)), numatyta nacionalinių apskaitos standartų rengimą pavesti viešajai įstaigai Lietuvos Respublikos audito, apskaitos ir turto vertinimo institutui (nurodytųjų priemonių III skyriaus „Ekonomika“ 73 punktą). Parengtiems nacionaliniams apskaitos standartams įvertinti iš specialistų bus sudaryta apskaitos taryba.

II skyriuje apibūdinami bendrieji apskaitos principai.

III skyriuje nustatoma, kad valstybės ir savivaldybės institucijos bei įmonės privalo turėti savarankišką apskaitos tarnybą arba vyriausiojo finansininko (buhalterio) pareigybę. Kiti juridiniai asmenys galės naudotis apskaitos paslaugas teikiančių įmonių paslaugomis, o neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys, turintys tik vieną savininką, apskaitą galės tvarkyti patys.

IV skyriuje numatomi privalomieji apskaitos dokumento rekvizitai, o atskirų rūšių dokumentams Lietuvos Respublikos Vyriausybė galės nustatyti papildomus privalomuosius rekvizitus. Dabar galiojančiame Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos pagrindų įstatyme buvo nustatyti specialūs apskaitos dokumentai, kurių reikia mokesčių surinkimo kontrolei, ir dėl mokesčių įstatymų pakeitimų buvo daromi nurodytojo įstatymo pakeitimai. Priėmus nuostatą dėl papildomų rekvizitų, bus išvengta šio įstatymo kaitos. Šiame skyriuje numatyti ir apskaitos dokumentai, patikslinantys jau įvykusią ūkinę operaciją (pvz., prekių grąžinimo, nukainojimo, nuolaidų suteikimo), taip pat klaidų taisymas apskaitos dokumentuose ir registruose.

V ir VI skyriuose paliktos galiojančios nuostatos.

VII skyriuje numatoma įstatymo įsigaliojimo data ir pripažįstamas negaliojančiu dabartinis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymas, kiti įstatymai dėl jo atskirų straipsnių pakeitimo ir papildymo.“ (Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo koncepcija, 2001 m. birželio 4 d. patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 666).

9.11. Numatomi pakeisti ar panaikinti teisės aktai.

Rengėjas turi nurodyti kokius teisės aktus reikėtų keisti ar priimti, kad būtų sukurtas efektyvus numatomo teisinio reguliavimo mechanizmas ir užtikrintas įtvirtintų teisės normų realizavimas. Taip pat turi būti numatytos už šių teisės aktų parengimą arba pakeitimą atsakingos institucijos. Pavyzdžiui, „priėmus įstatymą turės būti pripažinti negaliojančiais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ekonominių santykių valstybinio reguliavimo įstatymas (Žin., 1995, Nr. [1-5](#)) ir Lietuvos Respublikos valstybės paramos besikuriantiems ūkininkams įstatymas (Žin., 1999, Nr. [45-1434](#))“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo plėtros įstatymo koncepcijos projektas, 2001 m. liepos 13 d.).

10. Atsižvelgiant į numatomo rengti įstatymo sudėtingumą, apimtį gali būti ne visi 9 punkte išdėstyti skirsniai. Pavyzdžiui, rengiant naują teisės aktą nebus atliekama pakeičiamų ar panaikinamų teisės normų neefektyvumo analizė.

IV. KONCEPCIJOS RENGIMO STADIJOS

11. Koncepcijos rengimo stadijos:

11.1. Koncepcijos iniciatyvos teisės realizavimas. Pavyzdžiui, Ministras Pirmininkas gali sudaryti darbo grupes teisės aktų projektams rengti (Vyriausybės darbo reglamento 8 punktą).

Darbo grupės sudarymas. Tai nėra privaloma ir būtina koncepcijų rengimo proceso stadija.

11.2. Konceptijos projekto rengimas. Šioje stadijoje atliekami parengiamieji darbai: faktinių duomenų, pagrindžiančių įstatymo projekto rengimo būtinumą, surinkimas ir analizė, teisės aktų, susijusių su būsimo įstatymo reguliavimo dalyku, surinkimas (įstatymai, poįstatyminiai aktai, Konstitucinio Teismo nutarimai, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Vyriausiojo Administracinio teismo praktika), informacijos apie mokslo darbus konkrečioje visuomeninių santykių srityje surinkimas ir apžvalga, finansinės analitinės informacijos surinkimas, preliminarai būsimo įstatymo pasekmių prognozė, atliekama remiantis surinkta informacija.

Šiame etape koncepcijos rengėjai kreipiasi į kompetentingas institucijas dėl koncepcijos rengimui būtinos informacijos pateikimo.

Remiantis surinktos informacijos analize ir apibendrinimais rengiamas koncepcijos tekstas.

11.3. Koncepcijos projekto derinimas. Koncepcijos projektas derinamas vadovaujantis Vyriausybės įstatymu, Vyriausybės darbo reglamentu.

11.4. Koncepcijos projekto ekspertinis vertinimas. Koncepcijos projektą turėtų vertinti nepriklausomi įvairių sričių ekspertai, nedalyvavę koncepcijos projekto rengime. Vertinant koncepciją būtina atsižvelgti į šiuos kriterijus: žmogaus teisių apsauga, valstybės strateginiai tikslai ir prioritetai, atitiktis Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos teisės aktams, tarptautinėms sutartims, būsimo įstatymo vieta teisės sistemoje.

Jeigu buvo parengti alternatyvūs koncepcijų projektai, jų ekspertinis vertinimas taip pat turi būti atliekamas.

11.5. Koncepcijos projekto svarstymas. Parengtas koncepcijos projektas turi būti pateiktas ne tik valstybės institucijoms Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka, bet ir visuomenės atstovams, interesų grupėms, vartotojų teisių gynimo organizacijoms ir kitiems subjektams, kurių interesams tiesioginę įtaką turės būsimas įstatymas.

Koncepcijos projektas gali būti skelbiamas visuomenės informavimo priemonėse, internete, rengiami jos pagrindinių nuostatų pristatymai radijo ir televizijos laidose.

Svarstant koncepcijos projektą būtina išanalizuoti ir įvertinti pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

11.6. Koncepcijos patvirtinimas. Įstatymų koncepcijas nutarimais tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė Vyriausybės įstatymo, Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka.

11.7. Būtų tikslinga, kad koncepciją rengę asmenys dalyvautų ir rengiant patį įstatymo projektą.
